

borkovanský občasník

Ročník 2015/1

Slovo starosty

Již podruhé za sebou je mé úvodní slovo věnováno válce, tentokrát té druhé v pořadí. Letos si připomínáme již sedmdesáté výročí jejího konce. Na mnoha místech naší vlasti probíhají různé vzpomínkové akce, pietní akty, oslavy. Nalezneme i místa, kde se budují nové památníky válečných událostí a osvobození.

Je smutné a nešťastné, že se organizátoři všech akcí spojených s ukončením II. světové války, nikoliv vlastní vinou, dostali do nezáviděníhodné pozice. Je těžké vzpomínat na osvobození vlasti a zároveň se vyhnout všemu, co by mohlo jakkoliv sklouznout k propagaci armády, okupující část Ukrajiny.

I já bych zde chtěl striktně oddělit své postoje a přesvědčení od prosté vzpomínky na dění před sedmdesáti lety. Od uctění památky padlých, kteří zásadní měrou osvobodily tehdejší Československo i naši obec.

K postupnému osvobození jižní Moravy došlo v rámci tzv. bratislavsko-brněnské operace vojsky náležejícími k 2. ukrajinskému frontu. Samotné boje o Borkovany započaly kolem poledne 19. dubna 1945. Obecně se uvádí, že vesnice byla osvobozena kolem páteční půlnoci dne 20. dubna 1945. Avšak i celý následující den se bojovalo v bezprostřední

blízkosti vesnice, která byla nadále pod palbou těžkých zbraní umístěných na kopci Vinohrádek.

Počty padlých nejsou bohužel zcela přesné, ale v literatuře se nejvíce uvádí číslo 76. Sedmdesátjedna padlých vojáků včetně tří žen bylo dočasně pochováno ve společném hrobě „Na prostředňáku“ (přibližně v místech dnešního pomníku), další byli pohřbeni u Martinic. Na společný hřbitov v Hustopečích bylo z Borkovan převezeno 76 sovětských vojáků. Až donedávna jsme znali pouze jména dvacetisedmi z nich. Díky badatelské práci paní Soni Holečkové dnes známe jména sedmdesátipět padlých a šesti nezvěstných příslušníků Rudé armády. Jedná se ponejvíce o vojíny a poddůstojníky 228. střelecké divize, 64. mechanizované brigády, ale i o příslušníky 1. gardové výsadkové divize a 110. gardové střelecké divize.

Boje si vyžádali i šest obětí z řad borkovanských občanů. Zcela zničeno bylo 19 domů. Počet poškozených nemovitostí není evidován, ale nějaké škody utpěly prakticky všechny budovy.

O ztrátách na německé straně neexistují žádné písemné prameny. Oficiálně není na našem katastru veden žádný vojenský hrob. V obci je však pochováno nejméně 26 padlých německých vojáků.

Radek Valenta

Zateplení víceúčelového objektu

V rámci snižování provozních nákladů v obecních objektech jsme v loňském roce provedli zateplení víceúčelového objektu č.p. 276 (knihovna, expozice kraslic, ordinace lékaře). Budova je sice relativně nová, ale její stavebně technický stav byl plně poplatný době svého vzniku, materiálovým a technologickým možnostem doby.

Naléhavá rekonstrukce objektu se naplno projevila v létě 2012, kdy po větrné smršti došlo k poškození střechy. Popadalo několik desítek tašek. Tím se odkryl havarijný stav konstrukce pod střešní krytinou. Ve střeše bylo několik míst, kde důsledkem působení kun zcela chyběla tepelná izolace. Střešní fólie byla rozpadlá, kolem oken při silných deštích zatékalo. Použitá střešní krytina se již bohužel nevyrobí, takže oprava havárie se podařila jen díky objevu několika kusů původních tašek ve stavebninách. Tento fakt byl

důvodem, proč jsme při následných stavebních pracích přistoupili i k náhradě střešní krytiny. V objektu byly vyměněny veškeré stavební výplně, bylo zatepleno zdivo, skladba střechy, včetně střešních oken a klempířských prvků, je úplně nová. V podkroví jsou nově provedeny sádkokartonové konstrukce, rekonstruovány byly rozvody elektřiny a osvětlení.

Práce byly provedeny s podporou finančních prostředků z EU. V rámci 60. výzvy Operačního programu Životního prostředí vyhlášené Státním fondem životního prostředí České republiky jsme podali žádost o podporu, se kterou jsme uspěli. Naše obec získala na realizaci projektu zateplení dotaci ve výši 1.102.956 Kč.

Zlepšení tepelného komfortu v objektu se projevilo prakticky okamžitě. Na vyčíslení dosažených úspor si budeme muset ještě nějakou dobu počkat.

Radek Valenta

Mokřad Vysoudilky

Opatření vedoucí ke zlepšení vodního režimu a zadržení vody v krajině se řadí mezi hlavní priority v rámci opatření podporovaných z fondů EU. Budování nových mokřadů je podporováno dotacemi ve výši 100% uznatelných nákladů. Stoprocentní podpora projektu je v porovnání s jinými naprosto ojedinělá a jen to dokazuje, jakou důležitost této problematice ministerstvo životního prostředí přikládá. Ve spolupráci s AOPK byly na katastru obce vytipovány tři lokality, vhodné pro vybudování mokřadů. Zatím pracujeme na dvou lokalitách. Mokřad Vysoudilky je již realizován. Je naplněn vodou, hotové jsou výsadby i ochranná oplocenka proti okusu zvěří. Po dohodě s vlastníkem pozemků (Hatecký mlýn) provedli naši zaměstnanci čištění náletových keřů na přilehlém potoce. Vznikne tak přístupová cesta

s lávkou pro pěší až k novému mokřadu. Místo postupně doplníme lavičkami. Věřím, že se časem tato lokalita stane oblíbeným cílem mnoha výšlapů spojených s klidným posezením u vody a pozorováním rozmanitých vodních živočichů.

Další mokřad Gagrazy má vydané územní rozhodnutí a náš záměr získal akceptaci SFŽP. Pokud se podaří zrealizovat i ten, vznikne v průběhu času velmi zajímavý vycházkový okruh vedoucí od zrekultivované bývalé skládky po bývalé polní cestě vedoucí kolem potoka k novému mokřadu. Odtud dále po bývalé polní cestě (dnes osázený protierozní pás) až ke křížku nad Mrázkovým a kolem nového větrolamu zpět do obce.

Chybí jen dodat, že na realizaci mokřadu Vysoudilky obdržela naše obec dotaci ve výši 699.359 Kč.

Radek Valenta

Zateplení fasády ZŠ a MŠ v Borkovanech

Již v minulém roce jsme začali připravovat projekt Zateplení fasády ZŠ a MŠ v Borkovanech, který jsme uplatnili v rámci 60. výzvy Operačního programu Životního prostředí vyhlášené Státním fondem životního prostředí České republiky. Náš projekt byl akceptován a pro jeho realizaci jsme získali podporu ve výši 2.438.956,- Kč.

Na budově bylo provedeno kompletní zateplení fasády, výměna vchodových dveří, původních nevyhovujících oken ve dvorním traktu a zateplení stropu. Nové jsou veškeré klempířské prvky. Starý komín, který se již rozpadal, byl zbourán. Byla provedena rekonstrukce všech sociálních zařízení, výměna rozvodů vody

a odpadů. Zcela nový je i systém zásobování jednotlivých míst teplou užitkovou vodou. Škola má moderní, počítačem řízený systém regulace vytápění. Ještě před zahájením prací na fasádě bylo nutné provést úplnou výměnu původní vodorovné kanalizace, která byla v havarijním stavu. Monitorovací zkoušky prokázaly, že části kanalizace byly zcela nefunkční.

Rekonstrukce sociálních zařízení v mateřské škole byla provedena s výhledem na možné rozšíření kapacity školky. Byla provedena stavební příprava, která v případě potřeby umožní vznik druhého oddělení MŠ se samostatnou hernou, sociálním zázemím, šatnou a skladem lůžkovin.

Radek Valenta

Den zabijačkových specialit

„Hele, jak jde vo žrádlo, tak voni přijdou.“ Nejmenovaný autor tohoto výroku měl pravdu. Řeč je samozřejmě o sobotní akci se zabijačkovými specialitami. (Pořádat „zabijačku“ je totiž nelegální. Mnozí si myslí, že zabijačky nám zakázala ta „Unie“. Pravdou však je, že jako obvykle si za tyto administrativní záležitosti můžeme sami.) Pokud mohu hodnotit, tak akce byla velice vydařená. Mnozí chválili, děkovali a dožadovali se pokračování. Ty jsem s jejich chválou směřoval rovnou k těm, kteří si ji nejvíce zasloužili. Když to vezmeme popořádku, tak nejdříve musíme poděkovat bratrům Richterovým ze společnosti Hatecký mlýn, kteří na tuto akci věnovali pěkného vepřika. Poražen byl na místních jatkách. Tam také vyškvařili škvarky a paní Maruška Měřínská uvařila výborný guláš. Veškeré tradiční zabijačkové výrobky kompletně připravil pan František Saviš. S přípravou pečínky pomáhala i paní Jarka Nadeníčková, která také vydávala jídlo, ale především je autorkou toho skvělého zelného salátu a křenu s jablky. Bez pomoci Jitky Rousové, Ivy Nadeníčkové, Míši Drnovské a Zdeňka Mezulánika si celou akci nedovedu představit. Holky ze školy také napekly vynikající koláče a společně s Danem Rousem všechno

nakrájeli, připravili, rozdali a prodali. Paní Anna Savišová připravila k pečínce bramborový salát a měla na starosti šenk. Šárka Měřínská s Hanou Ondrůjovou prodávaly vstupenky. O hudební doprovod se postaral pan Luboš Pregrt a Lenka Stará. Členové Klubu přátel vína poskytli vzorky vín na ochutnávku. Všem jmenovaným bych chtěl poděkovat, stejně jako všem, kteří na akci přišli a podpořili ji. Každého pořadatele totiž dříve či později omrzí připravovat akce, na které nikdo nepřijde. Bohatá účast naopak pořadatele potěší a je motorem pro pokračování v další práci.

Kromě pozitivního společenského ohlasu měla sobotní akce také finanční přínos. Veřejně se teď zamýšlím, co se získanými prostředky podniknout. Přece jen se jedná o mimořádný, neplánovaný příjem, který by se neměl rozpustit v obecním rozpočtu. Napadlo mě vydělané peníze investovat zpět do vybavení, které by všem budoucím pořadatelům podobných akcí usnadnilo práci. Každý asi bude souhlasit, že pořádnou horkovzdušnou troubu a sadu hrnců by si kuchyně jistě zasloužila. Když v započaté tradici budeme pokračovat, je možné, že za pár let budeme jíst zabijačkové speciality z porcelánových talířů a nebudeme muset používat ty protivné plastové příbory.

Radek Valenta

Návštěva divadelních představení

Koncem loňského roku zhlédlo 66 občanů romantický muzikál DUCH na hudební scéně Městského divadla Brno. Legendární příběh o neomezené síle lásky je známý ze slavného filmového zpracování Jerryho Zuckera s Patrickem Swayze, Demi Mooreovou a Whopi Goldergovou v hlavních rolích. Tentokrát v roli Aleše Slaniny, Svetlany Janotové a Zdeny Herfortové okouzli diváky pohádkovým vyprávěním o tom, jak může skutečná láska překonat i samotnou smrt. Milostný příběh kombinoval komediální i dramatické prvky za použití nejmodernějších technologií, které na jevišti umožnilo prolínání skutečného a nadpozemského světa. Divadelní představení se nám všem velmi líbilo.

Dne 3. 2. 2015 navštívilo 65 občanů divadelní komedii DOKONALÁ SVATBA na činoherní scéně Městského divadla v Brně. Děj představení byl velmi humorný. Ráno před svatbou se omylem zaplete ve svatebním apartmá pronajatého hotelu budoucí novomanžel s dívkou, kterou si však ráno již nepamatuje. Komédie plná zvratů, záměn, nedorozumění, spěje k nevyhnutelné katastrofě, která se ale nakonec ukáže být tím nejšťastnějším řešením pro všechny. V komedii excelovali Hana Holišová, Lucie Zedníčková, Petr Štěpán a Milan Němec.

Dne 11. 4. 2015 zhlédlo 68 občanů muzikál JOHNNY BLUE. Muzikál je inspirovaný faustovským tématem, v němž je nadaný slepý pouliční zpěvák Johnny Blue sveden ďáblem v podobě ženy Satany na její cestu. Výměnou za duši nabídne Satana Johnnovi dar vidění. Johnny v nablýskaném pozlátkovém světě pomalu ztrácí svoji tvář, vzdaluje se své dívce Marii. Její láska však nakonec nad zlem zvítězí.

Jak se účastníci představení vyjádřili, všem se nově zpracovaný muzikál líbil a odnesli si krásný zážitek.

Obec Borkovany má již svoji rozhlasovou znělku - píseň o borkovanských kraslicích

Koncem loňského roku se konalo v borkovanské Myslivně přátelské posezení spojené s občerstvením a křtem nového CD s názvem „Melodie - Nech si o mně zdát“ s patnácti písněmi. Hudbu k písním složil pan Luboš Pregrt, texty tří písniček složila paní Lenka Stará (píseň Nech si o mně zdát, Ptáček, Kalendář), texty dalších tří písní složil pan Petr Klusal (Měla jsem já galána, Co se všecko stalo, V kostele zvonijú) a texty sedmi písní z alba složil pan Eduard Zahálka (Rodiče, Paříž, Vzpomínka, Ptáček, Růže, Proč, Zelený král). Lidové písničky nazpívaly paní Lenka Stará a slečna Kateřina Pregrtová za doprovodu pana Luboše Pregra. Písničky měly velký úspěch a nově se nahrává další CD s nazpívanými 17 dalšími písněmi.

Na den 8. 6. 2015 (pondělí v 19.00 hod.) máme zakoupeno 65 lístků se slevou v ceně 282,- Kč (první pořadí) a v ceně 255,- Kč (druhé pořadí) na komedii DONAHA! Jedná se o jedno z nejnavštěvovanějších představení ze strany diváků Městského divadla v Brně, které je velmi humorné a vtipné. Parta šesti kamarádů, kteří zůstali ve stejnou dobu bez práce, založí taneční striptérskou skupinu. Nic na tom nemění ani fakt, že svým věkem ani fyzickými proporcemi zcela neodpovídají obvyklé představě o profesionálních striptérech a uskuteční pro veřejnost taneční schow DONAHA.

Zájemci o vstupenky na toto představení se mohou přihlásit a zakoupit je v prodejně JABOR, spol. s r.o. – prodejny masa a uzenin u paní Lenky Geršlové a paní Lenky Staré. Autobus pro zájemce tohoto divadelního představení je zajištěn z Borkovan do Brna a zpět jako pokaždé zdarma.

Dále plánujeme prohlídku vily Tugendhat v Brně, ul. Černopolní 45, která je ojedinělým funkcionalistickým dílem německého architekta Ludwiga Miese van der Rohe. Ten vypracoval v roce 1928 na zakázku manželů Grety a Fritze Tugendhatových (brněnských rodáků pocházejících z německých židovských rodin textilních průmyslníků a obchodníků) návrh stavby, která je fenoménem světové architektury. Dne 16. 12. 2001 byla zapsána jako jediná památka moderní architektury v České republice v Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Podle románu Skleněný pokoj anglického spisovatele Simona Mawera uvádí Městské divadlo Brno příběh legendární vily Tugendhat na divadelní scéně. Prohlídku vily bychom mohli spojit s návštěvou tohoto divadelního představení – podle zájmu občanů. Vila Tugendhat je přístupná veřejnosti celoročně.

Dagmar Strejčková

Pan Luboš Pregrt skládá melodie, ke kterým napíšou texty paní Lenka Stará, pan Eduard Zahálka a pan Petr Klusal. Jedna ze čtyř lidových písní byla nabídnuta Obecnímu úřadu Borkovany k hlášení místním rozhlasem. Jedná se o valčík s tematikou borkovanských kraslic. Každou novou písničku autoři zkušebně nahrají u pana Eduarda Zahálky a poté ji natáčejí v soukromém nahrávacím studiu v Čejči.

Pro velký ohlas a úspěch byli také autoři CD pozváni do televizního programu Šlágr TV, kde dne 5. 2. 2015 natočili sedm písniček z jejich desky. Písničky našich interpretů se budou vysílat v televizi v době po skončení soutěže O zlatý šlágr. Toto CD lze rovněž zakoupit v prodejně masa a uzenin v Borkovanech. Přejeme všem interpretům hodně dalších úspěchů a dobrou mysl a elán pro skládání dalších nových písní.

Dagmar Strejčková

Zájezd do Prahy

Na den 3. 10. 2015 uspořádá Obec Borkovany zájezd do Prahy spojený s návštěvou muzikálu Mamma Mia!, konaný v Kongresovém centru Praha ve 14.00 hodin. Bylo zakoupeno 53 ks vstupenek pro zájemce z řad občanů. Cena vstupenky po slevě byla 600,- Kč (včetně dopravy do Prahy a zpět). Kromě hvězdného obsazení v muzikálu (Alena Antalová, Leona Machálková, Daniela Šinkorová, Ivana Chýlková, Jitka Asterová, Olga Lounová, Roman Vojtek, Petr Kolář, Jiří Langmajer, Pavel Vítek aj.) se můžeme těšit na písně skupiny ABBA. Zájezd spojíme s krátkou prohlídkou kulturních památek Prahy a návštěvou restaurace U Černého slunce, kde budeme mít objednaná a rezervovaná oběd.

Věříme, že se nám výlet do Prahy zase vydaří a že budeme mít krásné vzpomínky.

Obnova vesnic Kloboucka II

Je tomu již 14 let, kdy byla k desátému výročí přijetí Programu obnovy vesnice Sdružením obcí Kloboucka vydána reprezentativní publikace „Obnova vesnic Kloboucka“. Autorem knihy byl Jan Kruml – jeden ze zakládajících členů Spolku pro obnovu venkova. I když se publikace rodila s jistými obtížemi, převládá dnes jednoznačně názor, že vydaná kniha je hodnotným počinem dokumentujícím charakter vesnic i obraz doby svého vzniku.

Vesnice Kloboucka vytváří jedinečný mikroregion s osobitými kulturními tradicemi jižní Moravy. Ideje Programu obnovy venkova našly ve zdejších obcích velké a přirozené porozumění, které se projevilo jak ve zvelebování obcí, tak i v posílení místních tradic. K tomu také nepochybně přispěla i podnětná publikace, vydaná v roce 2001. Kniha se ohlédla za historii obcí, ukázala jejich současný obraz, tradice i činnost spolků. Přinesla také řadu podnětů a motivačních skic. Jejím cílem bylo prohloubit aktivitu občanů i zájem spolků o všestrannou obnovu vesnice a rozvoj společenského života.

Vánoční fotbal

Mezi vánočními svátky se na místním hřišti na prostředňáku uskutečnil tradiční vánoční fotbalový zápas. Letos se bohužel neodehrál turnaj se čtyřmi týmy, pro nepříznivé počasí, mráz byl pro choulostivé hráče důvodem, proč se nezúčastnit. Tradici se však podařilo dodržet a fotbal se uskutečnil, hrály dva týmy 90 minut čistého času. Jména zúčastněných hráčů:

První tým; Klement Lukáš, Sanetrik Jaroslav (Jr.), Musil Pavel, Správce Joža, Nádeníček Milan (senior). Chrástecský Patrik. Druhý tým: Zbořil Marek, Ondrůj Patrik, Nádeníček Milan (junior), Klíma Pavel, Ryšavý Lukáš, Ryšavý Miloš, Barnovský Jiří (junior)

Zápas skončil výsledkem 18:8, nutno podotknout, že nešlo o samotný výsledek, ale především o uchování tradice.

Josef Sanetrik

Zájezd do severní Itálie a Benátek

Ve dnech 11. 7. 2015 až 18. 7. 2015 se uskuteční pro přihlášených 29 občanů pobytový týdenní zájezd k moři do severní Itálie, letoviska Bibione, spojený s návštěvou Benátek. Autobus pojedje stejně jako vloni z Borkovan.

Ubytování pro účastníky zájezdu máme zajištěno v čistých nadstandardních klimatizovaných pokojích vily Daniella a Graziella hotelu BIANCHI, od nichž je vzdálenost k moři cca 100 metrů.

Vloni se nám zájezd velmi vydařil a doufáme, že i letos budou všichni spokojeni.

Oznamujeme občanům, že se uvolnil jeden apartmán pro 4 osoby. Zájemci se mohou přihlásit na tel. č. 605263113.

Dagmar STREJČKOVÁ

Od té doby se v obcích projevil další vývoj. Cílem nově vydané knihy je zdokumentovat, jak nový vývoj navázal na původní obnovu vesnic, jaké nové hmotné, kulturní i duchovní hodnoty přinesl a zároveň podat nové podněty pro další desetiletý vývoj vesnic. Proto je pro srovnání přiložena také původní kniha, v digitální podobě na DVD nosiči. Vyšším cílem bylo vytvoření inspirativní publikace, která by konkrétními výsledky místních programů obnovy poskytovala inspiraci a vzory k následování a také aby sloužila jako odborná publikace pro vzdělávání veřejnosti.

Nositelem projektu, do něž se zapojilo 10 obcí, a zároveň žadatelem o dotaci byla obec Borkovany. Na realizaci tohoto záměru naše obec obdržela podporu od MMR v rámci programu „Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova“ ve výši 200 000 Kč.

Věřím, že se stejně jako před lety podařilo vytvořit pěknou publikaci, jejíž odborná, grafická, dokumentační i inspirativní hodnota bude časem jenom narůstat. Zájemci si publikaci mohou zakoupit na obecním úřadě. Cena knihy je 150 Kč.

Radek Valenta

Tenisový turnaj o pohár starosty obce

Na našem víceúčelovém hřišti proběhne tenisový turnaj o pohár starosty obce. Hrát se bude v kategoriích dvouhra žen a dvouhra mužů. Zájemci o účast v turnaji se mohou zaregistrovat do 10. 5. 2015 na tel. číslo 603 269 403 u pana Bedřicha. V sobotu 16. 5. 2015 proběhne přímo na hřišti rozlosování. Od 17. 5. 2015 mohou probíhat jednotlivé zápasy. Ty se uskuteční po vzájemné domluvě dle časových možností hráčů a harmonogramu hřiště. Startovné je 100 Kč.

Jaroslav Bedřich